

Aan
de gemeenteraad

Datum 14 januari 2025
Zaaknummer 2025-0002355
Betreft Proces en voortgang Programma Duurzame Energieopwek

Vergadering van
Portefeuillehouder: Tanja de Jonge
Begrotingsprogramma Groen, Duurzaam en Ruimtelijk Dordrecht
Kernteam/Opgave: Opgaven - Duurzame Stad
Auteur: Kristie van Damme
E-mail: ka.van.damme@dordrecht.nl
Verantwoordelijke:
Openbaar: Ja

Raadsinformatiebrief

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

Het college is bevoegd om programma's in het kader van de Omgevingswet vast te stellen. De raad stelt de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan vast.

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

Het raadsvoorstel 'Instemmen met Actualisatie Structuurvisie Windenergie: mogelijke zoeklocaties voor wind- en zonne-energie' is op 21 mei 2024 als hamerstuk [aangenomen](#) met een aantal aandachtspunten voor de uitvoering. Dat betekent dat uw raad het volgende heeft besloten:

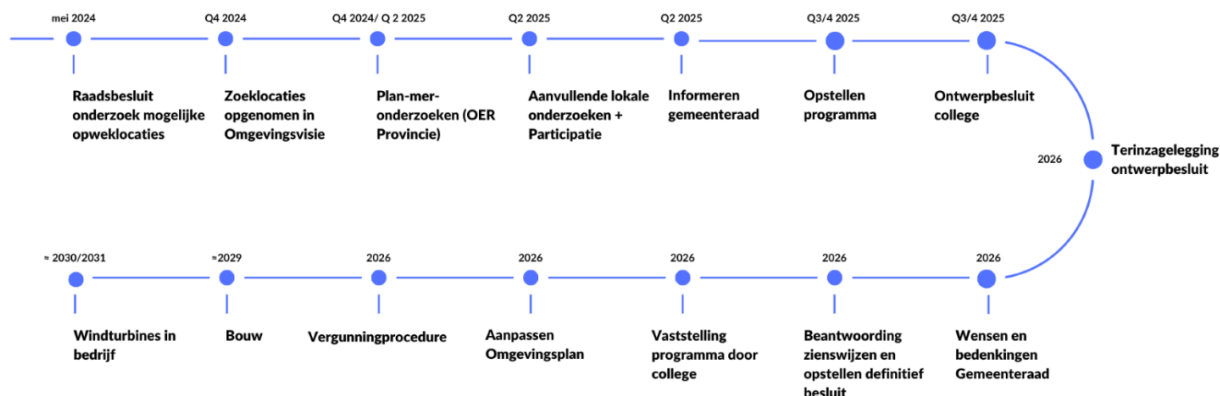
- in te stemmen met de mogelijke zoekgebieden voor wind, te weten: 3e Merwedehaven, polder De Zuidpunt, Kildepot en Zeehaven;
- In te stemmen met de mogelijke zoekgebieden voor zon, te weten: Grote Rug, Kildepot, oksel A16/N3, polder De Zuidpunt en de locaties die uit het programma Opwek Energie op Rijksgroonden (OER) volgen;
- de Bovenpolder en Grote Rug niet nader uitwerken als mogelijk zoekgebied voor windenergie en andere ontwikkelingen hier te laten prevaleren;
- de mogelijke zoekgebieden voor wind en zon op te nemen in de Omgevingsvisie 2.0;
- bovenstaande mogelijke zoekgebieden nader te onderzoeken en hiervoor het college van burgemeester en wethouders op te roepen een vrijwillig omgevingsprogramma 'Opwek van duurzame energie' op te stellen waarmee, na afronding van nader onderzoek en participatie, een voorstel voor definitieve locaties wordt voorgelegd.

Tijdens de behandeling van de structuurvisie hebben een aantal raadsleden aangegeven nog wel vragen te hebben over de effecten van met name de windturbines op de fysieke leefomgeving. Uw raad heeft ons college meegegeven om deze effecten nader te onderzoeken en hen daarover te informeren. In deze raadsinformatiebrief wordt daarom het proces van de structuurvisie toegelicht.

Wat is de te delen informatie?

De processtappen

Het proces van het uitwerken van de zoeklocaties is langdurig en kent vele processtappen. Onderstaande figuur geeft in één overzicht het proces van begin tot eind weer.

In onderstaande tekst zullen deze stappen worden toegelicht.

Omgevingsvisie

De omgevingsvisie is een van de instrumenten van de Omgevingswet en brengt in één overzicht de plannen voor de fysieke leefomgeving in beeld. Zoals besloten met bovengenoemd raadsvoorstel, zijn de zoeklocaties in de Omgevingsvisie 2.0 opgenomen en worden deze locaties nader onderzocht.

Vrijwillig programma

Na het opnemen van de zoeklocaties in de Omgevingsvisie moeten er randvoorwaarden uitgewerkt worden voor de wijze waarop deze zoeklocaties worden ontwikkeld. Denk aan (het beperken van de impact op de omgeving door het stellen van) randvoorwaarden voor een ruimtelijke en natuurinclusieve inpassing, geluid, obstakelverlichting, lokaal eigendom, sloop en circulaire randvoorwaarden enzovoorts. Deze randvoorwaarden worden - zoals u heeft besloten - in een vrijwillig programma onder de omgevingsvisie uitgewerkt (hierna te noemen: Programma Duurzame Energieopwek). Dit programma wordt daarna wettelijk verankerd in het omgevingsplan.

Dit proces wordt inzichtelijk gemaakt in de volgende figuur:

Omgevingswet

©2024 BRO

Plan-MER

Voor structuurvisies die plannen bevatten voor het plaatsen van windturbines is een zogenaamde plan-milieueffectrapportage (plan-MER) verplicht. Dit is een verzameling van onderzoeken die het effect van de windturbines op de leefomgeving toetsen. Deze onderzoeken moeten worden uitgevoerd om hinder door windturbines voor de leefomgeving te voorkomen.

De provincie Zuid-Holland (PZH) verwacht binnenkort te starten met een uitgebreid plan-MER om de omgevingsverordening van de provincie aan te passen. Dit heet de Omgeving Effect Rapportage (OER) omdat het meer omvat dan wat hoofdzakelijk in een plan-MER wordt onderzocht. Er zal hierbij ook gekeken worden naar de effecten op de economie en duurzaamheidsdoelstellingen.

Omdat dit proces gelijk oploopt met de tijdlijn van de zoeklocaties van de gemeente, leveren wij onze zoeklocaties aan bij PZH om mee te lopen in dit onderzoek. De volgende opsomming geeft aan wat onder andere wordt onderzocht in de OER:

- Beïnvloeding Natura2000 en Natuurnetwerk Nederland.
- Beïnvloeding groenblauwe dooradering.
- Gevolgen voor beschermde soorten.
- Landschappelijke inpassing (landschap en ruimtelijke kwaliteit).
- Erfgoed.
- Beperkingen en kansen van toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen.
- Waterwingebieden, grondwaterbescherming, grondwater- en oppervlaktewater.
- Externe veiligheid.
- Aansluiting op het elektriciteitsnet.

Net zoals in ons vooronderzoek dat heeft geleid tot de keuze voor de zoeklocaties, zal ook bij dit onderzoek uitgegaan worden van de landelijke concept-milieunormen voor windturbines. Dit zijn strenge normen die randvoorwaarden stellen aan de plaatsing van windturbines zoals afstand, geluid, slagschaduw, obstakelmarkering, verlichting en lichtschittering.

Omdat de onderzoeken op provinciaal niveau worden uitgevoerd, zullen op bepaalde onderwerpen aanvullende onderzoeken nodig zijn voor het detailniveau dat wij op gemeentelijke schaal nodig hebben. Zo betrekken we onze kaders over onder andere landschappelijke kwaliteit zoals deze zijn opgenomen in de Omgevingsvisie. Wij zijn in overleg met PZH over welke van deze aanvullende details door de PZH voor ons op maat gemaakt kunnen worden. Waar de OER niet in kan voorzien aan detailniveau zullen wij met onderzoeken vanuit de gemeente aanvullen.

Volgens de planning van PZH zullen de eerste resultaten van de onderzoeken tegen de zomer van 2025 gereed zijn om ter consultatie te worden voorgelegd. De aanvullende detailonderzoeken zullen dan ook afgerond zijn. De resultaten van deze onderzoeken helpen om nader te bepalen of de zoeklocaties daadwerkelijk geschikte locaties zijn voor de plaatsing van windturbines.

Wanneer wij deze processtap afgerond hebben, zullen wij uw raad over de resultaten informeren. In dit hele proces zullen we belanghebbenden zoals het Havenbedrijf Rotterdam en omliggende gemeenten actief betrekken. Ook geven we invulling aan brede participatie zoals hieronder toegelicht.

Participatietraject

Voor het vaststellen van het vrijwillige programma is een zorgvuldig participatietraject essentieel. Dit participatietraject stelt ons in staat om input op te halen bij diverse belanghebbenden en deze te verwerken in het uiteindelijke programma. Een concreet participatieplan wordt nog opgesteld, rekening houdend met de regels uit het gemeentelijk [Beleidskader Participatie](#). Vooralsnog voorzien we op hoofdlijnen een traject zoals hieronder beschreven.

Tijdens het participatietraject gaan we in gesprek met en halen we informatie op bij de verschillende stakeholders. Het gaat bijvoorbeeld om grondeigenaren, omwonenden, bedrijven, Havenbedrijf Rotterdam, maatschappelijke organisaties en lokale energievoorzieningen zoals de ECD en Drechtse Energie. Daarbij is het van belang aan de voorkant helderheid te verschaffen over het traject. Door duidelijk te zijn over waar men wel en waar men niet over kan meepraten maken we een constructieve dialoog mogelijk. Het participatietraject moet gaan over lokale belangen en randvoorwaarden. Denk hierbij aan weging van verschillende ruimtelijke criteria, lokaal eigendom en financiële participatie. Het participatietraject is geen referendum over de plaatsing van windturbines.

De provincie zal in het kader van de herziening van haar ruimtelijk beleid eveneens een participatietraject doorlopen. We hebben nog geen zicht op hoe de provincie dit traject vormgeeft. We treden hierover in overleg om de gemeentelijke en provinciale trajecten goed op elkaar af te stemmen.

De resultaten van het participatietraject nemen we op in een participatieverslag. Het participatieverslag en de resultaten van de verschillende ruimtelijke onderzoeken vormen de inhoudelijke basis voor het opstellen van het vrijwillige programma. Bij het vaststellen van het programma geven we aan op welke wijze invulling is gegeven aan het participatietraject en op welke wijze de opgehaalde informatie is verwerkt. Zo draagt het participatietraject bij aan goed geïnformeerde besluitvorming.

Programma Duurzame Energieopwek

De uitkomsten van de plan-MER, de uitkomsten van de participatie en andere randvoorwaarden zoals de natuurinclusieve randvoorwaarden, vormen het programma Duurzame Energieopwek. In dit programma wordt door het college besloten welke zoeklocaties zich lenen voor de ontwikkeling van windturbines. De invulling en vaststelling van het programma Duurzame Energieopwek is (zoals de Omgevingswet voorschrijft) een collegebevoegdheid. Het uitgewerkte programma zal door het college ter inzage worden gelegd. Omdat dit een ontwikkeling betreft die grote zorgvuldigheid behoeft, zal het college gebruik maken van een 'wensen en bedenkingen'-procedure. Bij deze procedure gaat het college in gesprek met de raad om wensen en bedenkingen op te halen ten aanzien van het Programma Duurzame Energieopwek.

Na de ter inzagelegging en het ophalen van de wensen en bedenkingen van uw raad, neemt ons college deze inbreng mee in het vaststellen van het programma.

Natuurinclusief verduurzamen

Wij zullen in het programma Duurzame Energieopwek ook invulling geven aan de motie M3 'Natuurinclusief Verduurzamen'. Dit doen we door een hoofdstuk over natuurinclusieve inpassing van duurzame energie opwek op te nemen in het bestaande Handboek Natuurinclusieve Bouw. In het programma zullen we voor juridische borging randvoorwaarden uitwerken voor de ontwikkeling van deze locaties. In de bijlage is meer informatie ingesloten betreffende de uitwerking van deze motie.

Omgevingsplan

De randvoorwaarden die ons college in het programma Duurzame Energieopwek opneemt moeten uiteindelijk vastgelegd worden in het Omgevingsplan. De zoeklocaties zullen daarin ieder apart worden uitgewerkt met de bijbehorende randvoorwaarden. Het vaststellen van het Omgevingsplan is een raadsbevoegdheid.

Project-MER

De Omgevingswet schrijft voor dat voor plannen waar het gaat om een verzameling van drie tot twintig turbines, gezien worden als een windturbinepark en dat deze project-MER-beoordelingsplichtig zijn. Een project-MER is een procedure waarin een milieueffectrapportage (MER) wordt opgesteld door een initiatiefnemer. Bij de locaties vanaf drie mogelijke turbines geldt er een project-MER beoordelingsplicht. De gemeente toetst in het beoordelingstraject of er aanzienlijke milieueffecten kunnen optreden in de projecten. Als dit niet uitgesloten kan worden dan moet er een project-MER worden gemaakt door de initiatiefnemer.

Realisatiefase

Wanneer de zoeklocaties verwerkt zijn in het Omgevingsplan met de daarbij behorende randvoorwaarden, kunnen initiatiefnemers aanvragen indienen voor de ontwikkeling van de zoeklocaties. Afhankelijk van de resultaten uit de MER-beoordeling kan het zijn dat de initiatiefnemers bij een zoeklocatie met een potentie van drie turbines een project-MER moet doorlopen voordat de vergunning kan worden gegeven en gestart kan worden met de bouw.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

Wij zullen uw raad tijdig informeren over de stand van zaken en in gesprek gaan met uw raad ten behoeve van de wensen en bedenkingen-procedure.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

Eventuele kosten zullen uit de bestaande reservering Duurzame Stad uit de Agenda 2030 worden gedekt.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

Motie [M3 'Natuurinclusief Verduurzamen'](#).

Raadsbesluit [Actualisatie Structuurvisie windenergie: mogelijke zoeklocaties voor wind- en zonne-energie](#).

Het college van Burgemeester en Wethouders

C.H.W.M. Post
secretaris

P.A.C.M. van der Velden
burgemeester